

JOSÉ PORTILLO HELPT KINDEREN VERHALEN VERZINNEN IN HETPALEIS 'KINDEREN GELOVEN NOG IN ZANDKASTELEN'

Hoe kan je kinderen tegenwoordig nog warm maken voor verhaaltjes? Die vraag stelde men zich ook bij HETPALEIS. De kinderkunstentempel trok ervoor naar Spanje en belandde niet bij de Sint, maar bij José Portillo. Zijn didactisch materiaal blijkt zeer doeltreffend in het aanboren van kinderfantasie.

Met het project De Tuin wil HETPALEIS ervoor zorgen dat de kinderen niet alleen verhalen consumeren, maar ook produceren. José Portillo uitnodigen, is dan een logische keuze. Met tal van bizarre voorwerpen creëert hij de juiste stimuli voor verhalen. Om dat systeem beter te begrijpen, moest Zone03/ zijn beste Spaans bovenhalen. Je maakt dus kunst voor kinderen?

José Portillo: 'Ik wil niet lastig doen, maar ik vind dat je, als je over mijn werk praat, het best kan spreken over didactisch materiaal. Alles wat je van mij in HETPALEIS aantreft, heb ik ooit zelf gebruikt. Ik heb namelijk zeventien jaar lang lesgegeven, aan kinderen van vier tot twaalf. Dit materiaal gebruikte ik om ze aan het fantaseren te krijgen. Hoe gaat zo'n verhaaltje van start?

Portillo: 'Het belangrijkste is de instap. Het heeft geen zin een les te beginnen met de woorden: 'Schrijf nu eens een verhaal.' De kinderen moeten een omkadering krijgen. Dat doe ik altijd aan de hand van een object, waarbij ik het begin van een verhaal vertel. De kinderen moeten fantaseren hoe het verhaal verder gaat. Zo heb je onder meer de koffer van Marco Polo, waaraan het volgende verhaal gekoppeld is: Marco Polo ontmoet Djengis Khan, die hem vraagt op ontdekkingsreis te gaan in zijn rijk. Marco Polo komt terug met

een koffer vol voorwerpen. Een stuk deur met een grendel, bijvoorbeeld. Daarbij kunnen de kinderen verhalen verzinnen: uit welk gebouw komt het stuk deur, van een kasteel of van een arm huis? Waarom is het afgebroken?' Hoe komt het dat de fantasie van kinderen makkelijker te stimuleren is dan die van volwassenen?

Portillo: 'Omdat kinderen veel meer geloof hechten aan verhalen. Kinderen geloven sowieso nog veel meer in vanalles. Volwassenen hebben vaak al heel wat geloof en idealen overboord gegooid, omdat ze ervaren dat die hen toch niets opbrengen. Maar geef een kind een strand en een schep, en het begint een zandkasteel te bouwen. Ook al weet het dat de zee het kasteel zal wegspoelen, toch blijft het geloven dat het ooit zal blijven staan.'

BIBLIOTHEEK VAN KNOPEN

Welk verhaal hoort er bij de houten rotonde op de binnenplaats?

Portillo: 'Dat is de Bibliotheek van koorden en knopen. In Nieuw-Caledonië bestond er, nog niet zo lang geleden, een koorden- en knopentaal. Taalwetenschappers hebben het getest: ze gaven een oude man een touw en lieten hem een verhaal in het touw knopen. Een andere oude man, die er niet bij was toen het verhaal verteld

José Portillo: 'Ik heb zeventien jaar lang lesgegeven, aan kinderen van vier tot twaalf. Dit materiaal gebruikte ik om ze aan het fantaseren te krijgen.'

werd, kon het achteraf aan de hand van het touw perfect navertellen. De wetenschappers hebben de code nooit kunnen achterhalen: had het te maken met het soort knopen, het soort touw, of de afstand tussen de knopen? Deze rotonde is de enige bibliotheek van koorden en knopen ter wereld. Bovendien is het ook de enige bibliotheek van onuitgegeven manuscripten en van verfrommelde teksten die ooit in de prullenmand zijn beland. Bij dit werk hoort wel geen atelier.'

Bij welke werken hoort er wel een atelier?

Portillo: 'De koffer van Marco Polo heb ik al eerder vernoemd, en dan heb je ook nog Schaduwjagen. Het object is een kast met voorwerpen die schaduwen werpen, en het inleidend verhaal gaat over een gestraft kind dat op een zomerse namiddag uit het venster kijkt, en verhalen verzint bij de schaduwen die passeren. Het boek van de zee is dan weer een boek met tot bolletjes ver-

frommelde papieren, dat ooit door een meisje in zee werd gegooid. De bolletjes zijn fragmenten van de favoriete verhalen van het meisje. De kinderen moeten aan de hand van die fragmenten de verhalen proberen te reconstrueren. En in het bos van de archeologische resten staan bomen gemaakt van oude krantenartikels. Met de flarden tekst die nog te lezen zijn, moeten de kinderen proberen het artikel te herschrijven. Uiteraard krijgen de kinderen een betere inleiding dan degene die ik jou nu geef. Want als je met kinderen werkt, is goed omkaderen de boodschap.'

Artifugios para contar y crear historias van José Antonio Portillo, tot zondag 8 januari 2006, in HETPALEIS, Theaterplein, 2000 Antwerpen. Op zondagen en schoolvakanties, van 14 tot 17u. €4 (kind), €5 (volwassene). Info en reservering: 03/202.83.60.